

Политика за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни „Х. З. Бравура Кооператива “

Политика за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни на ХЗ „БРАВУРА КООПЕРАТИВА“- ДЕЛЧЕВО

Политика за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни на „Х. 3. Бравура Кооператива “е изготвен со поддршка на регионалниот проект СМАРТ Балкан - Граѓанското општество за поврзан Западен Балкан, кој е имплементиран од Centar za promociju civilnog društva (CPCD), Центарот за истражување и креирање политики (ЦИКП) и Институтот за демократија и медијација (ИДМ), финансиски поддржан од Министерството за надворешни работи на Кралството Норвешка.

Содржината на Политика за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни на „Х. 3. Бравура Кооператива “е единствена одговорност на < НА ХЗ БРАВУРА КООПЕРАТИВА и не мора да ги одразува ставовите на Centar za promociju civilnog društva (CPCD), Центарот за истражување и креирање политики (ЦИКП), Институтот за демократија и медијација и Министерството за надворешни работи на Кралството Норвешка.

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	3
Политика за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни (ДЕФИНИЦИЈА И УПОТРЕБЕНИ ТЕРМИНИ ВО ПОЛИТИКАТА И ВИДОВИ ЗЛОУПОТРЕБА.....	4
ЗА НАШАТА ПОЛИТИКА.....	7
ПОЛИТИКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ, ТРЕНИНЗИ И ЕДУКАЦИЈА	15
КОДЕКС НА ОДНЕСУВАЊЕ СОГЛАСНО Политика за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни.....	17
ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОЛИТИКАТА, КОМУНИКАЦИИ И МЕДИА НАСОКИ.....	19

ПОЛИТИКА ЗА ЗАШТИТА И СИГУРНОСТ НА ДЕЦА И РАНЛИВИ ГРУПИ ВОЗРАСНИ

Вовед

Заштитата на децата и ранливите групи возрасни е должност на секој член на општеството. Злоставувањето на детето и ранливите групи возрасни е глобален феномен кој опфаќа повеќе видови на злоставување, како што се: психолошко, емоционално, сексуално злоставување и небрежност кон децата. Секое дете и секој возрасен од ранлива категорија е изложен на потенцијален ризик од злоставување и експлоатација. Професионалците кои работат со овие групи имаат исклучително ретка можност да ги препознат знаците на психолошко, емоционално и сексуално злоставување како и небрежност кон нив. Тие би требало да го пријават секој случај доколку се сомневаат дека детето/возрасниот од ранлива категорија има потреба или може да има потреба од помош.

Затоа од клучно значење е секоја личност поврзана со Х.З.“Бравура кооператива“ е да го разбере злоставувањето на децата и ранливите групи возрасни, како и неговата или нејзината улога и одговорност во нивна заштита.

ДЕФИНИЦИЈА НА ТЕРМИНОЛОГИЈАТА УПОТРЕБУВАНА ВО ПОЛИТИКАТА И ВИДОВИ НА ЗЛОСТАВУВАЊЕ

---

1. Дефиниција на термините

Дефиниција за Дете

Конвенцијата на Обединетите Нации за Правата на Детето го дефинира Детето како “човечко битие кое е под 18 годишна возраст, освен ако со закон, полнолетноста се стекнува порано”.¹

Дефиниција за Деца и лица со попреченост

Под овој поим се подразбира таква онеспособеност во физички или во психички поглед, што го оневозможува нормалниот психофизички развој кај децата оставајќи, социјални, психолошки, педагошки и други последици. Попреченоста, односно инвалидноста, суштествено се разликува од болеста.

Дефиниција за Ранливи Возрасни

"Ранливи возрасни лица се луѓе кои се или можеби имаат потреба од служби за нега во заедницата поради ментална попреченост или друга попреченост, возраст или болест и кои се, или кои можат да бидат, неспособни да се грижат за себе или да се заштитат од значителна експлоатација."²

Дефиниција за Злоупотреба

Злоупотребата³ е форма на малтретирање од страна на еден поединец кој предизвикува штета на друго лице.

2. Типови на Злоупотреба

Овие се најчестите видови на злоупотреба:

- **Физичка злоупотреба:**⁴ може да вклучи удирање, тресење, фрлање, труење, палење или олеснување, давање, задушвање или на друг начин предизвикување телесна повреда на дете или неможност да се заштити дете од таа штета. Физички повреди

---

¹ Извор: Обединети Нации: [Convention on the Rights of the Child](#)

² Извор: [Safeguarding matters](#)

³ Извор: [Child protection fact sheet: The definitions and signs of child abuse. NSPCC, 2009](#)

⁴ Извор: [Child protection fact sheet: The definitions and signs of child abuse. NSPCC, 2009](#)

⁵ Извор: [Child protection fact sheet: The definitions and signs of child abuse. NSPCC, 2009](#)

⁶ Извор: [Child protection fact sheet: The definitions and signs of child abuse. NSPCC, 2009](#)

можат да бидат предизвикани и кога родителот или негувателот ги измислува симптомите на, или намерно предизвикува болест кај дете.

- **Емоционална злоупотреба:**⁵ е постојаното емотивно малтретирање на детето, кое предизвикува сериозни и постојани негативни ефекти врз емоционалниот развој на детето. Тоа може да вклучи убедување на децата дека се безвредни или несакани, несоодветни или ценети доколку не ги задоволуваат потребите на друго лице.
- **Занемарување:**⁶ е постојано неисполнување на основните физички и / или психолошки потреби на детето, што може да резултира со сериозно нарушување на здравјето или развојот на детето. Занемарување може да се појави за време на бременоста како резултат на несоодветна грижа на самата бременост. Откако ќе се роди дете, занемарувањето може да вклучи родител или негувател кој не обезбедува соодветна храна и облека; засолниште, вклучувајќи исклучување од дома или напуштање; не успевање да го заштити детето од физичка и емоционална штета или опасност; неуспех да се обезбеди соодветен надзор вклучувајќи употреба на несоодветни чувари; или неуспехот да се обезбеди пристап до соодветна медицинска нега или третман.
- **Напуштање:**⁷ вклучува дезертирање од секој кој ги презел одговорностите за грижа на возрасни.
- **Сексуална злоупотреба:**⁸ вклучува присилување или примамување дете или млада личност за учество во сексуални активности, вклучувајќи и проституција, без разлика дали детето е свесно за тоа што се случува. Активностите може да вклучат физички контакт, вклучувајќи и пенетративни или не-пенетративни дела како што се бакнување, допирање или галење на гениталиите или градите на детето, вагинален, анален или орален однос.
- **Само-занемарување:**⁹ вклучува постари или возрасни лица со попреченост кои не ги задоволуваат своите суштествени физички, психолошки или социјални потреби, што го загрозува нивното здравје, безбедност и благосостојба. Ова вклучува неуспех да се обезбеди соодветна храна, облека, засолниште и здравствена заштита за сопствените потреби.
- **Злоупотреба на Индивидуални Права/Дискриминаторска злоупотреба/Расна злоупотреба**¹⁰. Злоупотреба на индивидуалните права претставува повреда на човековите и граѓанските права од страна на кое било друго лице или лица. Дискриминаторската злоупотреба се состои од навредливи или погрдни ставови или

однесување врз основа на полот, сексуалноста, етничкото потекло, расата, културата, возраста, попреченоста или било која друга дискриминаторска злоупотреба - вклучува криминал од омраза. Присилниот брак е исто така злоупотреба на човековите права и спаѓа во дефиницијата за злоупотреба на возрасни.

- **Професионална злоупотреба.**¹¹ Професионална злоупотреба е злоупотреба на терапевтската моќ и злоупотреба на довербата од страна на професионалци, неуспехот на професионалците да дејствуваат на сомнителни злоупотреби / кривични дела, лоша здравствена пракса или занемарување во службите, недостиг на ресурси или сервисни притисоци што доведуваат до неуспех на услугата и вина како резултат на лошите системи за управување / структури

Злоупотреба на детски труд:¹² се однесува на вработување на деца во било која работа што на децата им го одзема нивното детство, се меша во нивната способност да посетуваат редовно училиште, а тоа е ментално, физички, социјално или морално опасно и штетно.

⁷Извор: [Child welfare: Definitions](#)

⁸ Извор: [Child protection fact sheet: The definitions and signs of child abuse. NSPCC, 2009](#)

⁹ Извор: [Child protection fact sheet: The definitions and signs of child abuse. NSPCC, 2009](#)

¹⁰ Извор: [Barnet London: Discriminatory abuse 2011](#)

¹¹ Извор: [SABP Safeguarding](#), 2012

ЗА НАШАТА ПОЛИТИКА ЗА ЗАШТИТА И СИГУРНОСТ НА ДЕЦА И РАНЛИВИ ГРУПИ ВОЗРАСНИ

Политиката за заштита е развиена за да се подобри безбедноста и добросостојбата на децата и ранливите групи возрасни во Македонија. Х.З. " Бравура Кооператива " верува дека детето или ранливите возрасни лица никогаш не треба да се соочуваат со злоупотреба од било каков вид. Ние имаме одговорност да ја промовираме благосостојбата на сите деца, децата со попреченост и возрасни лица и да ги одржуваме безбедно. Ние сме посветени да го практикуваме тоа на начин со кој ќе ги заштитиме. Овој безбедносен документ е обврзувачки за сите вработени, волонтери, практиканти, членови на одборот, консултанти и други соработници. Со цел да се оствари правото на децата со попреченост и ранливите возрасни лица на заштита од злоупотреба и запоставување, неопходно е да се воспостави систем за превентивни активности во однос на спречување на злоупотреба и запоставување, да се заштитат од понатамошни злоупотреби и занемарување и да се обезбеди соодветна интервенција за обновување и понатамошен безбеден развој. Ефективната заштита на децата/ранливите возрасни бара јасно дефинирани чекори во процесот на заштита, како и јасно дефинирани улоги меѓу учесниците во процесот. Оваа политика треба да придонесе за зајакнување на заштитата на децата и ранливите категории на возрасни во заедницата.

1. Потврдна изјава на Политиката

Х.З. " Бравура Кооператива " ја признава својата обврска за грижа да ја заштити и промовира благосостојбата на децата и ранливите возрасни лица. Ние веруваме дека благосостојбата на децата и ранливите возрасни лица е одговорност на секого, особено кога станува збор за заштита од злоупотреба. Х.З. " Бравура Кооператива работи да на своите корисници кои доаѓаат во контакт со нашите вработени и волонтери им обезбеди заштита и истите да бидат третирани со почит.

2. Основни принципи и вредности за заштита на детето

Политиката за заштита на децата се заснова на неколку принципи и верувања, вклучувајќи:

- *Партиципирање на детето* – Учество на детето –Х.З. " Бравура Кооператива " има за цел да создаде простор каде што децата се чувствуваат способни, слободни и спремни да зборуваат за злоупотреба, ослободени од насилници и им овозможуваат да станат актери во своја сопствена заштита без понатамошна дискриминација. Х.З. " Бравура

Кооператива " има за цел да го имплементира учеството на детето кое обезбедува безбедно и инклузивно учество на детето.

- *Не-дискриминација* – Сите деца имаат еднакви права да бидат заштитени од злоупотреба и експлоатација, без оглед на нивната возраст, пол, јазик, религија, мислење или националност, етичко или социјално потекло, статус или други лични карактеристики
- *Најдобар интерес на детето* - во сите активности што се однесуваат на децата, преземени за да ги заштитат од злоупотреба и други форми на експлоатација, најдобриот интерес на детето ќе биде првенствено вниманието.
- *Отворено опкружување* – Х.З. " Бравура Кооператива " верува во создавање на средина во која отворено се дискутира за прашањата на детската заштита.
- *Безусловни должности* – Сите невладини организации кои работат за деца и нивните права, имаат целосна должност да ги заштитат децата од секаков вид злоупотреба, малтретирање и експлоатација. Оваа должност не може да се преговара.

3. Целта на Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни

Оваа Политика има неколку цели:

- ❖ да ги заштитите децата и ранливите возрасни лица кои добиваат услуги во Х.З. " Бравура Кооператива ". Ова ги вклучува децата или возрасните кои ги користат нашите услуги;
- ❖ да им обезбеди на вработените и волонтерите принципи и процедури кои го водат нашиот пристап кон заштитата и заштитата на децата и ранливите возрасни
- ❖ да се заштити угледот на организацијата преку обезбедување соодветни политики, упатства и стандарди за заштита на децата и возрасните

4. Обемот на Политиката за заштита

Оваа политика се однесува на сите вработени, вклучително и високи раководители на проекти и одборот на организацијата, вработени, волонтери, практиканти, студенти или некој што работи во име на Х.З. " Бравура Кооператива ".

Оваа политика се однесува на:

- Сите вработени, вклучувајќи ги сите членови на Бордот, сите волонтери, сите практиканти и студенти.
- Сите кои работат во име на Х.З. “Бравура Кооператива “, како што се надворешни експерти, обучувачи или консултанти.
- Сите оние возрасни кои ги придружуваат децата на активности организирани од Х.З. “Бравура Кооператива “.
- Сите оние кои учествуваат во активностите организирани од Х.З. “Бравура Кооператива “, кои вклучуваат деца, вклучително и донатори, новинари, претставници на медиуми итн.

Сите лица наведени погоре ќе се очекува да ја прочитаат Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни на Х.З. “Бравура Кооператива “ и да потпишат заложба за следење, почитување и спроведување на неговите одредби. (“Ве молиме погледнете Анекс 3 “Изјава за прифаќање на Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни “)

5. Правна рамка на Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни

5.1. Меѓународно законодавство – Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни на Х.З. “Бравура Кооператива“ се занимава со заштита на децата како што е дефинирано со Конвенцијата на ОН за правата на детето (1989). Конвенцијата за Правата на Децата на Обединетите Нации треба да се земе во целост, обезбедувајќи сеопфатна рамка за заштита, обезбедување и учество на сите деца. Основните принципи на Конвенцијата за Правата на Децата и Конвенција за правата на лицата со попреченост на Обединетите Нации мора да се имплементираат над сите деца вклучени во активности, проекти и програми на Х.З. “Бравура Кооператива“. Следните одредби од Конвенцијата се однесуваат на заштитата на детето од:

- Физичко и психичко насилство, злоупотреба и занемарување (член 19)
- Сите форми на сексуална експлоатација и сексуална злоупотреба (член 34)
- Насилно одземање и трговија со деца (член 35)
- Сите форми на експлоатација штетни од било кој друг аспект на благосостојбата на детето (член 36)
- Нехуман и понижувачки третман или казна (член 37)

“Бравура“ ги поддржува најдобрите интереси на децата како еден од основните принципи. Тој предвидува дека "Државите членки ќе ги преземат сите соодветни законодавни, административни, социјални и образовни мерки за заштита на детето од сите форми на физичко или психичко насилство, повреда или злоупотреба, занемарување или небрежно лекување, малтретирање или експлоатација, вклучително и сексуална злоупотреба, додека грижата на родител/ите, законскиот старател/и или било кое друго лице кое се грижи за детето."

5.2. “Национално законодавство - Државата С. Македонија ја третира злоупотребата како прекршок. Законот за заштита на децата¹³ во неколку одредби пропишува дека децата се заштитени од различни видови на злоупотреба и експлоатација. Во членот 12, став (7) јасно е наведено дека "Секој граѓанин е должен да пријави пред надлежниот орган каква било форма на дискриминација, злоупотреба и искористување на дете во обличите наведени во ставовите (1), (2), (3), (4) и (5) на овој член и тоа веднаш по стекнувањето на сознание за настанот.“

Потребите за ефективна и успешна соработка меѓу сите надлежни институции со цел заштита и поддршка на децата жртви на злоупотреба, е дефинирана во "Заедничкиот протокол за постапката во случај на злоупотреба и запоставување на децата", кој е инструмент насочен кон заштита на деца. Протоколот може да биде следен и од организациите кои работат со и за децата.

Х.3. “Бравура Кооператива “ ја признава и почитува имплементацијата на националното законодавство во Македонија во својата работа. Х.3. “Бравура Кооператива “ соработува со надлежните државни институции како полиција, социјални служби и други надлежни агенции кои преземаат обврска да го поддржат развојот на праксата и да ги следат најдобрите практики за заштита на децата додека се занимаваат со осомничени или сторени злоупотреби. Ова ќе осигури дека постои можност за управување со случаи на злоупотреба на деца и во некои случаи (во кои е релевантно) да се пренесат до релевантните институции за понатамошен третман.

¹³ Law on Protection of Children, Official Gazette of the Republic of Macedonia, No. 27/16; available at the following link from the official web site of the Ministry of Labor and Social Policy of Macedonia http://mtsp.gov.mk/content/%D0%97%D0%90%D0%9A%D0%9E%D0%9D_%D0%97%D0%90_%D0%97%D0%90%D0%A8%D0%A2%D0%98%D0%A2%D0%90_%D0%9D%D0%90_%D0%94%D0%95%D0%A6%D0%90%D0%A2%D0%90_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD_%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82_juli_2016%D0%B3.PDF

6. Улогата на Х.З. “Бравура Кооператива“

Што ќе направи Х.З. “Бравура Кооператива“?

Х.З. “Бравура Кооператива “ ќе осигура дека:

Сите вработени, раководители на проекти, волонтери, надворешни експерти, партнери и донатори се посветени на заштитата и промовирањето на благосостојбата на децата, младите и ранливите возрасни лица, дека покажуваат лидерство, се информирани и преземаат целосна одговорност за активностите кои обезбедуваат услуги за деца, млади луѓе, ранливи возрасни и нивните семејства.

Ова означува:

- Обезбедување на стандарди за безбедно регрутирање, надзор и менаџирање со надзорот на Х.З. “Бравура Кооператива“, особено, но не исклучиво оние кои работат директно со децата, младите и ранливите возрасни лица. (Повеќе за безбедно регрутирање и обука на вработените / волонтерите се достапни во Политиката за вработување)
- Да се осигураме дека децата, младите луѓе и ранливите возрасни лица се гледаат и слушаат и нивните ставови се земаат во предвид при донесување одлуки. Ова значи редовни разговори со родителите кои бараат нивно мислење. Исто така, барајќи мислење од децата по секоја активност.
- Да се преземат соодветни мерки во однос на сите изјави за загриженост за нивната благосостојба, пропорционални со нивните права на приватност и секогаш кога тоа е можно врз основа на информирана согласност. (Повеќе од ова во Политиката за комуникација и медиуми и во Политиката за известување)
- Сите членови на персоналот и волонтерите кои се вработени од или во име на тековен проект и кои имаат контакт со деца, млади, ранливи возрасни лица и нивните семејства или негуватели, ќе имаат јасно разбирање за одговорности во врска со Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни на Х.З. “Бравура Кооператива “. За таа цел, секој член на персоналот ќе биде информиран за Политиката и за нејзините принципи преку специјална обука и информирање за време на интервјуто за работа. (Повеќе за ова во политиката за регрутирање).
- Изјавата дадена во Х.З. “Бравура Кооператива за сите одговорностите кон децата, младите и ранливите возрасни лица ќе бидат достапни за сите вработени; ова ќе вклучува ефективни системи за да се осигура дека поплаките во врска со неусогласеноста со заштитните процедури и политики може да ги направат децата, младите, ранливите возрасни лица, вработените и другите луѓе и дека добиваат соодветен одговор.

- • Спречување на злоупотреба и штета со добра практика, создавање на безбедна и здрава животна средина за да се избегнат ситуации каде што се случуваат злоупотреби или наводи за злоупотреба.
- • Осигурајте се дека евиденцијата се чува и дека тие се сигурни и безбедни во секое време (Закон за заштита на лични податоци).
- Отворено разговарајте со децата и младите за нивните контакти и односи со вработените и другите преку неформални разговори. Ако има проблем во однос на воспитувачот на детето, тогаш менаџерот на проектот или социјалниот работник прави медијација за надминување на ситуацијата.
- Идентификувајте ги и избегнувајте компромитирање и / или ранливи ситуации кои можат да доведат до обвинувања.
- Осигурајте се дека кога правите слики од деца и млади (фотографии, видео итн.) се почитувани, децата и младите се соодветно облечени и дека се избегнуваат сексуално сугестивни појави.
- Бидете свесни дека физичкиот однос со дете, која е со намера можеби да понуди удобност, може да биде погрешно разбрано од набљудувачите или од детето.
- При патувања надвор од дома, осигурајте се дека уште едно возрасно лице е присутно ако во секое време, доколку се посети собата на детето, вратата секогаш треба да се остави отворена.

7. Менаџирање на Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни

Ќе биде назначено Лице Одговорно за Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни кое ќе биде одговорен за:

- Подигање на свеста на персоналот во врска со Политиката.
- Промовирање и спроведување на Политиката.
- Следење на спроведувањето на Политиката и известување за развојот на состаноците на тимот и за Управниот одбор.
- Развој и доставување на ресурси за обука за заштита на децата.
- Постапувајќи како извор на поддршка и информации за вработените во врска со прашањата за заштита.

Името и деталите за контакт на лицето одговорно за Политиката ќе бидат прикажани во канцеларијата на Х.З. “Бравура Кооператива “ и новиот персонал ќе биде свесен за улогата. Запознавањето со лични податоци за децата, вклучувајќи ги и судските случаи, ќе биде ограничено на оние вработени, практиканти, волонтери, кои имаат треба да знаат. Одборот ќе има целосна одговорност да го надгледува и да обезбеди спроведување на Политиката. Специфичните процедури и листи за проверка се дел од Политиката кои се занимаваат со

стратегијата за имплементација на Политиката, вклучувајќи процедури за известување и процеси за мониторинг и евалуација.

ПОЛИТИКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ И ТРЕНИНЗИ И ОБУКИ ЗА ПОЛИТИКАТА ЗА ЗАШТИТА И СИГУРНОСТ НА ДЕЦА И РАНЛИВИ ГРУПИ ВОЗРАСНИ

---

1. Процес на вработување

Организацијата следи строги правила кога станува збор за добивање на нови вработени / членови / волонтери / практиканти. Бидејќи вработените ќе работат со деца и ранливи возрасни, тие мора да бидат тестирани пред да бидат примени. Х.З. “Бравура Кооператива “ ги следеше наведените чекори подолу, со цел да се направи избор на соодветен персонал:

1. Објава на работната позиција - Постапката за прием на нови вработени почнува со објавување оглас за работа на нашата веб страница. Секој кандидат аплицира со биографија, мотивационо писмо, како и потврда за немање кривична осуда.
2. Избор на кандидати - Постапката за избор на кандидати ја донесува комисија составена од три члена и ја сочинуваат претседателот на организацијата и претседателот на Извршниот одбор. Откако ќе бидат избрани кандидатите кои ги исполнуваат критериумите за позицијата, истите се повикуваат на интервју.
3. Интервју на кандидатот - Интервјето го води комисијата. За време на разговорот со кандидатот, интервјето вклучува и тест за вештините потребни за одредена позиција. Исто така, сите кандидати на интервјето се запознаваат со Политиката и се информираат дека ако ја добијат работата, ќе треба да потпишат документ за изјава дека ќе работат според оваа Политика. (Изјавата е достапна во Анекс 4)

За оние кои работат директно со децата, дополнително се поставува прашање:

4. За да видиме како реагира кандидатот на децата и ранливите возрасни лица, по интервјето тој / таа оди преку нашата организација со еден од членовите на комисијата. Ова е неформален начин да се види дали кандидатот е пријатен да работи со ранливите групи со кои работи нашата организација.
5. Потребно е да се обезбедат две препораки што ги познавале не помалку од две години. Идентитетот на лицата кој ги даваат препораките треба да биде потврден. Лица кои ја даваат препораката не треба да бидат членовите на семејството.

6. Кога ќе се заврши со сите интервјуа, комисијата остварува средба и донесува одлука за тоа кој кандидат ги исполнува критериумите и е најдобар за работната позиција врз основа на CV, мотивациско писмо, интервју, тест и реакции на нашите корисници и Центарот. Координаторот најдоцна во рок од три дена од завршувањето на интервјуата ги информира кандидатите дали ја добиле работата или не.
7. Евиденцијата за побезбедна практика за вработување, како што се биографии, потврда за кривична неосудуваност, препораки и сл., мора да се чуваат во датотеки за човечки ресурси. Овие информации мора да се чуваат во согласност со важечкиот Закон за заштита на личните податоци.

2. Тренинзи и Обуки:

Образованието и обуката се од суштинско значење за спроведување на Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни. На почетокот на периодот на индукција (во рок од 1 месец од стапувањето во функција) на вработените / волонтерите / стажанти / членовите на одборот, ќе добијат вовед во Политиката на Х.З. “Бравура Кооператива “ и запознавање со процедурите од страна лицето одговорно за заштита на децата. Ова ќе вклучува обука за упатствата за однесување за оние кои се во директен контакт со децата и насоки за прифатливо и неприфатливо споделување на информации за децата. Обуката, исто така, ќе им овозможи на вработените да можат да ги идентификуваат изворите на поддршка за децата и нивните семејства.

Обуката за заштита на децата ќе им биде дадена на сите вработени, волонтери и практиканти, соодветно на нивните улоги и одговорности.

Секој вработен, волонтер, практикант, член на одборот, консултант или експерт кој има директен контакт со деца во неговата работа ќе биде целосно информиран за Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни и Кодексот на однесување (Анекс 1).

Основните принципи на оваа политика ќе бидат соопштени преку следните извори:

- Членовите на персоналот ќе бидат запознаени со Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возраснина посебна обука
- Секој член на персоналот и волонтер со полно работно време ќе добие предходно од него лично потпишан примерок од Политиката со што се обврзува да ги почитува принципите пропишани во Политиката.
- Копија од Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни ќе биде доставена до сите партнери и спонзори на Х.З. “Бравура Кооператива “.

- Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни на Х.З. “Бравура Кооператива “ ќе биде достапна на веб-страницата на организацијата
- При соодветни можности, Политиката ќе биде презентирана на семинари или обуки поврзани со овие теми

КОДЕКС НА ОДНЕСУВАЊЕ СОГЛАСНО ПОЛИТИКАТА ЗА ЗАШТИТА И СИГУРНОСТ НА ДЕЦАТА И РАНЛИВИ ГРУПИ ВОЗРАСНИ

Х.З. “Бравура Кооператива “ е посветена на заштита на децата од злоупотреба и експлоатација. Ќе ги преземе сите неопходни активности за да ги спречи и / или да одговори соодветно на децата во такви ситуации. Нашата организација има општ кодекс на однесување (види Анекс 1), а следниов е конкретен Кодекс на Однесување согласно Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни.

Х.З. “Бравура Кооператива “ реагира на сите извештаи за фактички или наводни злоупотреби врз основа на Политиката, без оглед на природата на упатувањето, за кого се наоѓаат наводите или од кого е упатен или од каде е. Овој Кодекс на однесување вклучува упатства за етички и соодветни стандарди на однесување на возрасните кон децата, а исто така и на децата кон други деца.

ДА СЕ НАПРАВИ

1) За деца

- Да ги третирате сите деца подеднакво без дискриминација.
- Обезбедување на поволно опкружување за развој на децата (личен, физички, социјален, емоционален, морален и интелектуален).
- Поддршка и почитување на учеството на децата со слушање на нивните гласови и ставови.
- Информирајте ги децата за нивното право да пријават каква било загрижувачка ситуација и како може да ја подигнат свеста за грижа кон себе.
- Бидете свесни за високо-ризични врснички ситуации и потенцијал за врсничка злоупотреба.
- Бидете внимателни за начинот на кој може да се согледа вашиот говор, постапки и односи со деца.

- Секогаш почитувајте ја доверливоста на личните информации на децата. (види анекс 5)
- Добијте писмена согласност од детето и родителот / старателот кога фотографирате или барате лични податоци за активностите. (види анекс 3)

2) Во случај на сомневање за злоупотреба на дете

- Бидете свесни што претставуваат различните злоупотреби на деца и експлоатација.
- Веднаш пријавете ги сите сомнителни набљудувања или наводи на Лицето Одговорно за Заштита на Детето.

3) За мене и другите

- Информирајте друго возрасно лице доколку треба да се најдете во ситуација каде сте сами со дете.
- Осигурајте се дека знаете кое е Лицето Одговорно за Заштита на Децата во Х.З. “Бравура Кооператива “
- Почитувајте ги основните права на другите со достоинство и почит.
- Одржувајте високи стандарди на лично и професионално однесување, лично и во контакт со други.
- Заштитете го здравјето, безбедноста и благосостојбата лично себеси и на другите.

ДА НЕ СЕ ПРАВИ:

1) За детето

- Вклучување во било каква форма на сексуални односи со деца.
- Избегнувајте било какво дејство или однесување кое би можело да се толкува како лоша практика или потенцијално навредлива.
- Не вршете активности со децата кои што истите можат да ги извршуваат самите, вклучувајќи и облекување, капење и чешлање.
- Не ги дискриминирајте или деградирате децата.
- Не удирајте или напаѓајте физички деца.

- Немојте да бидете сами со дете во било какви околности што може да бидат сомнителни за други.
- Не дозволувајте децата да се вклучат во сексуално провокативни односи едни со други.
- Не бакнувајте, преграткајте, милувате, или допирајте дете на несоодветен или културно нечувствителен начин.
- Не предлагајте несоодветно однесување или односи од било кој вид, ниту пак поттикнувајте било какво несоодветно однесување на детето.
- Не земајте слики, филмови или барајте лични информации ако не се потребни за активностите на Х.З. “Бравура Кооператива “.
- - Не ги користете несоодветно деталите за контакт (вклучително и сметки на социјалните медиуми од децата надвор од програмите на Х.З. “Бравура Кооператива “.

2) За други

- - Не постапувајте на начин кој може да биде навредлив или да ги става другите на ризик од злоупотреба.
- - Не ги толерирајте повредите на овој код од страна на другите - персонал, практиканти, консултанти, итн.

ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОЛИТИКАТА, КОМУНИКАЦИИ И МЕДИА НАСОКИ

Ова поглавје ги дефинира принципите кои ги спроведува Х.З. “Бравура Кооператива “ кога комуницираме со некој за нашата работа надвор од работното место. Таа содржи општи принципи за тоа како да се одржи безбедноста на децата во секое време, како и специфични упатства кои мора да ги следат вработените во Х.З. “Бравура Кооператива “, како и фотографите, медиумите и новинарите кои ги посетуваат настаните и активностите на Х.З. “Бравура Кооператива “. Сите мерки за заштита на децата се подеднакво применливи во медиумските и комуникациските активности на Х.З. “Бравура Кооператива “, вклучувајќи ја и употребата на социјалните медиуми.

Со цел да се осигура дека сите деца се заштитени во сите ситуации, важно е да се добие писмена согласност од родителот / старателот на децата што јасно наведува дали се согласуваат дека фотографиите или изјавите на децата може јавно да се користат или не. (Види Прилог 3).

Во процесот на комуникација во врска со деца, ќе се применуваат следните принципи:

- **Достоинство:** достоинството на детето мора да биде заштитено во секое време. Јазиците не смеат да го деградираат или да го жртвуваат детето. На сликите, децата треба секогаш да бидат облечени соодветно.
- **Приватност:** Секоја информација што може да се користи за да се идентификува детето или да се стават во ризик нема да се користи.

Х.3. “Бравура Кооператива “ ќе обезбеди:

- Слики и други медиумски содржини од малолетни лица може да се објавуваат само онлајн со потпишан формулар за дозвола од родител
- Слики и други медиумски содржини од ранливите возрасни лица може да бидат објавени само со нивна дозвола.
- Надворешните организации и партнери треба да побараат дозвола при објавување на медиумски содржини со корисници од Х.3. “Бравура Кооператива “.
- Корисниците на услугите можат да одбијат прикажување медиумските содржини од страна на Х.3. “Бравура Кооператива “ или од други надворешни организации.
- На корисниците на услугите им е дозволено да побараат да се користат иницијали на нивното име и презиме при објавување на нивните лични податоци јавно.
- Корисниците на услугите можат да ја претставуваат организацијата во медиумите како директни корисници на одреден проект.
- Кога проектите на Х.3. “Бравура Кооператива “ се презентираат во медиумите, идентитетот на корисниците е целосно заштитен.

Постапка за жалби: Сите жалби или загрижености за несоодветни слики или прикажување на деца треба да се пријават како и секоја друга грижа за детска заштита (Види Анекс 6)

ПОСТАПКА ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Овој дел од политиката објаснува како да реагирате ако се сомневате или ако сте сведок на злоупотреба на деца. Тоа значи дека сите вработени / волонтери / стажанти / членови на одборот треба да реагираат:

- Ако забележат какви било знаци на злоупотреба на деца
- Ако се сомневаат во каква било злоупотреба на деца
- Ако детето им каже дека е злоупотребено

Ве молиме запомнете: Не пријавување на злоупотреба на деца е исто така еден вид злоупотреба на деца.

Постапката за известување е достапна за да се осигура дека на сите им е јасно кои чекори треба да се преземат во врска со безбедноста на децата и другите сведоци. Сите сведоци, сомневања или наводни повреди на оваа Политика ќе бидат веднаш пријавени кај лицето одговорно за заштита на детето или кај социјален работник - користејќи го Формулар за Пријавување на Политиката. (прилог б).

Водечки принцип овде е безбедноста на детето која е секогаш најважна и мора да се земе во предвид. Овие записи ќе се чуваат безбедно со ограничен пристап, достапен само на лицето овластено за заштита на детето или на лице овластено од него / неа.

Временски период за доставување на извештај: Извештајот треба да биде доставен веднаш или најдоцна во рок од 48 часа после инцидентот.

Некои од индикаторите за насилство се: модринки, одвраќање, промени во расположението, проблеми со однесувањето итн.

Извештајот за Политиката секогаш во себе треба да вклучува два дела.

Првиот дел треба да биде пополнет од страна на лицето кое го пријавило случајот и неговата содржина:

- Детали за лицето кое ја пополнило пријавата (име, контакт детали, природата на односот со детето)
- Детали за детето (име, возраст)
- Детали за инцидентот/загриженоста (што се случи)
- Детали за превземените активности

Вториот дел треба да го пополни лицето кај кое е пријавен случајот, односно кај Лицето Одговорно за Заштита на Детето или Социјалниот работник. Тука треба да се наведе објаснување за превземените активности и мерки и со овој дел ќе се затвори случајот.

Одговорни лица за известување: Сите вработени / волонтери / стажанти / членови на одборот опфатени со оваа политика мора да го пријават секое сомневање за несоодветно постапување опфатено со оваа политика.

Кај кого треба да се известат: Во зависност од загриженоста (внатрешна или надворешна), извештајот треба да се достави до лицето кое е одговорно за заштита на децата или на социјалниот работник вработен во организацијата. Сите сведоци, сомневања или наводни повреди на оваа Политика за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни ќе бидат веднаш пријавени на лицето одговорно за заштита на детето - користејќи го Формулар за Пријавување на Политиката (Анекс б) доколку загриженоста е внатрешна. Доколку загриженоста е надворешна, извештајот треба да се достави до социјалниот работник користејќи го Формулар за Пријавување. По приемот на извештајот, одговорните лица сериозно ќе ги разгледаат сите наводи за кршење на Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни. Тие треба да се осигураат дека сите наводи се затворени и проследени во централната база на податоци. Тие мора да го завршат вториот дел од Пријавата на Безбедносната Политика.

Чување на податоците – Сите податоци поврзани со можни злоупотреби на детето ќе бидат чувани безбедно со лимитиран пристап, достапни само за Лицето Одговорно за Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни или лице овластено од него/неа.

Видови сомнеж – Сомнежот може да биде интерен или надворешен. Прва фаза е да се утврди дали сомнежот доаѓа интерно од организацијата, или е поврзана со ситуација од надвор.

Доколку инцидентот се случи интерно:

- Првична проценка - по приемот на извештајот, првичната проценка ќе ја спроведе одговорното лице. Конечните наоди и преземените активности ќе бидат евидентирани на вториот дел од Формуларот за Пријава на Политиката.
- Известување до надлежните институции - По разгледувањето на извештајот и одлуката за пријавување на случајот до релевантната институција, може да се направат препораки за политика, центар за социјална работа, народен правобранител и други надлежни институции.
- Затворање на случајот со извештај - Одговорното лице за заштита на децата треба да го комплетира вториот дел од Извештајот како затворање на релевантниот случај.

Доколку инцидентот се случи надворешно

- Известување до одговорното лице - Извештајот треба да се испрати до социјалниот работник во организацијата.

Социјален работник: Славица Димитровска

- Релевантните органи имаат одговорност да го истражат случајот Х.З. “Бравура Кооператива “ има обврска да следи како треба да продолжи истрагата и како ќе се пријави случајот.
- Затворање на случајот со извештајот - Одговорното лице за заштита на децата треба да го комплетира вториот дел од Извештајот како затворање на релевантниот случај.

Внатрешен проблем / загриженост - Ако проблемите се однесуваат на однесувањето на вработените, волонтерите, стажантите, членовите на одборот, треба да размислите дали треба да го пријавите ова на националните власти. Доколку не, треба да се примени процедурата на внатрешна заштита. Ако одговорот е да, треба да поднесете извештај до назначените органи и да ги следите активностите преземени од страна на властите и да одлучите за понатамошен одговор.

Интерна Постапка за Политиката за вработени/волонтери/практиканти/членови на Бордот/наворешни консултантни и експерти

- Дисциплинска постапка против секое лице кое е докажано дека е виновно – Х.З. “Бравура Кооператива “ го задржува правото да преземе дисциплински мерки против некое лице од горенаведените за кои било докажано дека се виновни во истрагата. Истрагата што ја спроведе лицето за заштита на детето ќе биде доставено до номинираниот член од управен одбор кој ќе донесе одлука за преземените дејства. Одлуките од било која истрага ќе бидат потврдени во писмена форма и доставени до засегнатото лице.
- Повикување на дела од кривична природа - Дела од криминална природа ќе бидат упатени до полицијата и може да резултираат со кривична истрага и осуда.
- Лица за кои се тврди дека ја прекршиле Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни на Х.З. “Бравура Кооператива “ на средби и активности организирани од Х.З. “Бравура Кооператива “ - Во случаите кога персоналот од Х.З. “Бравура Кооператива “ или возрасните придружници на деца кои наводно ја прекршиле Политиката на Х.З. “Бравура Кооператива “ на состаноците и активностите организирани од Х.З. “Бравура Кооператива “, треба да се пријави кај лицето за заштита на децата. Одговорното лице ќе ги истражи сомнежите и ќе го известува Управниот одбор

Надворешно прашање - значи дека постои сомнеж во врска со злоупотребата надвор од организацијата, мора да размислите дали сомнежот се должи на начинот на кој организацијата испорачува деловни активности и потоа да одлучи дали треба да известува за властите.

- **Надворешно прекршување на принципите на политиката** - Нашата организација има посебна процедура за пријавување на насилство забележано против децата кои го посетуваат нашиот Центар.
- **Пријава до социјалниот работник** - Член на персоналот кој ќе забележи некои индикации за насилство го известува социјалниот работник на Х.З. “Бравура Кооператива “. Индикации за насилство се: модринки, одвраќање, промени во расположението, проблеми со однесувањето

итн. Известувањето се прави преку доставување на Пријава од Политиката (види Анекс 6). Членот на персоналот кој забележал наводно насилство го пополнува формуларот за Пријава и го дава на социјалниот работник.

- **Социјален работник презема мерки** - Кога социјалниот работник добива Пријава од Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни за можно насилство против нашиот корисник, тој / таа прави набљудување и разговара со можната жртва на насилство. Но, тој / таа го прави тоа на начин на кој детето не се чувствува како да биде испрашувано или мисли дека социјалниот работник се сомнева во нешто. Исто така, социјалниот работник ја проверува социјалната анамнеза која ја има за секое дете и семејство. Само социјалниот работник има пристап до овие датотеки.
- **Пријава до Центарот за социјална работа** - Ако социјалниот работник утврди дека постои насилство врз детето или има силно сомневање за тоа, тогаш тој / таа го известува одделението за социјални служби. Надлежност на нашиот Центар во овие случаи е да го пријават насилството до Одделот за социјални услуги.
- **Пријава до организацијата** - пријавениот случај ќе се затвори со пополнување на вториот дел од Пријавата и ќе се стави на евиденција на Политиката.

Фази кои треба да се следат ако евентуално злоупотреба е пријавена од страна на дете

ДА СЕ НАПРАВИ:	ДА НЕ СЕ ПРАВИ:
Пружај поддршка	Паника
1. Сериозно прифати го она што детето или повреденото возрасно лице ќе го каже	Одложувај
2. Остани смирен	Ветувај дека ќе чуваш тајна
3. Говори го јазикот кој го разбираат	Прашајте битни прашања
4. Објасни што може следно да се случи; п.р. можеби треба да се направи откривање на релевантни информации до одговорните лица	Барај да се повторува приказната без потреба
5. Контактирај го Надлешното лице за Политиката Клара Мишел Илиева или Социјалниот работник во организацијата	Изразувај било какви твои лични мислења покрај твојата професионална услуга
6. Пополни го веднаш Формуларот за Пријава на Политиката по добивањето на информациите, вклучувајќи време, место и било какви други опсервации, потпиши и наведи дата	Разговарајте со друго лице покрај лицето одговорно за Политиката или Проект Менаџерот
7. Предади ја Пријавата до назначеното лице за Политиката или Социјалниот Работник	Почни да истражуваш самоиницијативно или контактирај го злоупотребеното лице

Ако детето ве увери дека се случила злоупотреба, треба да ги следите следните совети:

Совети за разговор со злоупотребено дете

- Избегнувајте го негирањето и останете мирни. Честа реакција на вестите како непријатна и шокантна како злоупотреба на деца е негирање. Меѓутоа, ако го прикажете негирањето на детето, или покажете шок или гадење од она што го кажуваат, детето може да се плаши да продолжи и да се затвори. Колку и да е тешко, останете мирни и што е можно посмирени.

- Не прашувај. Дозволете му на детето да ви објасни со свои зборови што се случило, но не го испрашувајте детето или не поставувајте водечки прашања. Ова може да го збунува и да го затвори детето и им отежнува да ја продолжат својата приказна.

- Убеди ги детето дека не направиле ништо лошо. Потребно е многу за дете да се отвори и да говори за злоупотреба. Уверете го дека го земате она што е кажано сериозно, и дека тоа не е грешка на детето.

- Везбедноста е прва. Ако сметате дека вашата безбедност или безбедноста на детето ќе биде загрозувана ако се обидете да интервенирате, оставете го тоа на професионалците. Подоцна можеби ќе бидете во можност да дадете поголема поддршка.

Јазик што е пријателски за децата во постапката за известување

На состаноците и активностите каде што децата се директно вклучени, децата ќе бидат информирани за Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни на Х.3. “Бравура Кооператива “, кодексот на однесување, постоењето на одговорна личност за заштита на децата и механизмот за известување на начин кој е пријателски за децата.

ОДГОВОРНОСТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОЛИТИКАТА: МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА НА ПОЛИТИКАТА

---

1. Одговорност и имплементација на Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни

Секој има одговорност да осигура дека Политиката е имплементирана како што е утврдено во политиката и постапките дефинирани во овој документ.

Одборот на Х.З. “Бравура Кооператива “ е единствено одговорна за оваа политика.

Персоналот и волонтерите исто така се одговорни за нејзиното спроведување. Сите имаат одговорност да се уверат дека Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни се имплементира како што е детерминирано во Политиката и се придржуваат кон процедурите утврдени во овој документ.

Петседателот на организацијата има целосна одговорност за спроведување на Политиката. Претседателот на организацијата е, исто така, раководно лице за Политиката. Тоа е Анета Николова.

Информации за контакт:

Е-маил: bravuracooperativa@yahoo.com

Број: 00389 78 349 673

Одговорност: Менаџер на проектот

2. Мониторинг и Евалуација од имплементацијата на Политиката

Х.З. “Бравура Кооператива “ редовно ќе го следи спроведувањето на Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни и нејзините процедури.

Целта на мониторингот и евалуацијата на Политиката е да се научи од искуството со искусни практики, кое ќе придонесе да се информираат критичарите на политиките и да се променат Политиките за заштита на децата.

Мониторингот и евалуацијата ќе се вршат со проверка дали се спроведуваат стандардите од Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни и дали се работи на заштитни мерки. Ова ќе биде направено преку анкета меѓу членовите на персоналот, практикантите и волонтерите за тоа како се исполнуваат стандардите од Политиката, и што треба да се подобри. Исто така, ќе се прави следење по појава на инциденти, кои ќе се

користат како процес на учење за Х.З. “Бравура Кооператива “ и ако е потребно промени во Политиката за заштита на децата или процедурите за известување. Прогресот, работата и научените лекции се изготвуваат од страна на Надлежното лице за заштита на децата до Управниот одбор на годишно ниво.

Секои три години ќе се направи внатрешен преглед на политиката. Наодите од прегледот и препораките ќе бидат презентирани пред членовите на Управниот одбор. По одобрувањето на извештајот и препораките од Одборот, тие ќе бидат интегрирани во политиката за нејзино подобрување и надградба.

Дополнително, кога тоа ќе биде можно и кога финансиските услови ќе го овозможат тоа, ќе се направи надворешна евалуација за разгледување на политиката и практиките.

3. Одговорности во случај на прекршувањето на Политиката

Прекршувањата на оваа политика и непочитувањето на овие одговорности може да доведат до следните санкции:

- Персоналот и волонтерите на Х.З. “Бравура Кооператива “ - дисциплинска постапка што води до можно отпуштање.
- Посетители или партнери на Х.З. “Бравура Кооператива “ – сигурно или можно прекинување на сите односи.
- Онаму каде што е релевантно - соодветни правни или други слични активности.

КОРИСНИ КОНТАКТИ

---

1. Корисни контакти во организацијата Х.З. “Бравура Кооператива “:

Претседател на Х.З. “Бравура Кооператива “: Анета Николова : 00389 78 349 673

2. Корисни контакти во Македонија

- Центар за Социјални Работи Делчево: 033 411 736
- Полиција: 192
- СОС телефони за деца и млади: 0800 1 2222

Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни е прегледана и се предложува на одобрување од страна на:

Анета Николова (потпис): _____

Претседател

КОДЕКС НА ОДНЕСУВАЊЕ

ОПШТИ ОДРЕДБИ

ЧЛЕН 1

1. Кодексот на однесување на вработените во Х.З. “Бравура Кооператива “ ги дефинира правилата на однесување кон кои треба да се подржуваат вработените при извршување на секојдневните работни задачи.
2. Овој кодекс го дефинира однесувањето на вработените од Х.З. “Бравура Кооператива “ , кое е во согласност со моралните професионални правила на однесување од општа култура, а воедно дава и насоки за решавање на проблемите со кои се стекнуваат вработените во својата работна средина.
3. Со примена на правилата на однесување вработените даваат полн придонес во подигнување на квалитетот на услугите кои ги даваме – корисниците на проектните активности а воедно и на целата општина во која делуваме, во градењето на позитивна атмосфера меѓу вработените а исто така го градиме и сопствениот углед.

Законитост во работењето

Член 2

- 1 Секој вработен е должен да го почитува начелото на законитост, засновано со доследна примена на одлуките на собраниеото на оваа организација и другите тела според Статутот на Х.З. “Бравура Кооператива “, Законите и прописите во Република Северна Македонија.
2. Секој вработен е должен да овозможи ревизија на неговото работење пред надлежните органи на организацијата, и раководителот на проектот како и на надворешни овластени органи по потреба.

Комуникација

Член3.

1. Вработените се должни да се однесуваат со корисниците на нашите услуги, партнерите и трети лица професионално, чесно и непристрасно.
2. Вработените се должни во најкус можен рок да одговорат на сите поплаки и пофалби на својот колега во согласност со позитивните прописи во писмена или усна форма и за тоа да го известат раководителот на проектот, а кон трети лица во писмена форма во согласност со своите надлежности во организацијата.
3. При секојдневните активности, вработените се должни да се придржуваат и да ги применуваат општо прифатените правила на пристојно деловно однесување, односно да се обраќаат со насмевка а не супериорно, понижувачки или индиферентно. Мирно, сталожено и трпеливо да ги решаваат недоразбирањата и проблемите кои можат да произлезат во

комуникацијата, без да се користат навредливи зборови. Да ги упатат до своите претпоставени, доколку оценат дека не можат да ги решат проблемите согласно своите надлежности и овластувања. Да избегнуваат, да спречуваат расправи и провокации, конфликти, да даваат точни и целосни информации без разлика на етничка, полова и верска припадност.

4. Во случај на погрешно дадени информации и грешки да се извинат за направениот пропуст, а грешката да ја исправат во најкус можен рок, да избегнуваат лични и долги телефонски разговори со колегите и целната група, да не дозволат долго чекање за информации. Да избегнуваат да вршат лични работи како што се јадење пред клиентите и надворешни лица, конзумирање алкохол и пушење, читање на литература надвор од работните задачи. Да се избегнува приватни разговори пред вработени, надворешни лица и волонтери, деловни партнери во работното време додека корисниците чекаат за услуга. Да се воздржуваат од било какви изјави и информации од доверлив карактер пред трети лица за да не се наруши угледот на организацијата или да се дозволи надворешно лице да дејствува против интересите на организацијата. Да бидат пристојно облечени и да ја одржуваат хигиената на работните простории на угледно ниво.

ПРОФЕСИОНАЛНО ОДНЕСУВАЊЕ

Член 4.

1. Вработените да ги извршуваат своите работни задачи стручно – услугата да биде на професионално ниво и на општо задоволство на корисниците и партнерите.
2. Вработените да се придржуваат кон навремено извршување на задачите, во рамките на дефинираните рокови.
3. Вработените се должни да ја почитуваат службената хиерархија во своето работење, да ги спроведуваат задачите и наредбите издадени од своите претпоставени и од менаџментот на организацијата како што се органите и телата на организацијата, да го чуваат имотот на организацијата и средствата за работа.
4. Вработените може да ги одбијат да ги спроведат задачите и наредбите од своите претпоставени доколку истите не се во согласност со постојните законски прописи, одлуки и акти донесени во организацијата.
5. Вработените може да побараат писмена потврда за задачите и наредбите во случај кога истите се дадени усно но се спротивни со позитивните правни и морални прописи како и спротивни на важечките интерни акти на организацијата.
6. Вработените не треба да дозволат да бидат доведени во финансиска или друга обврска или зависност од надворешни лица или партнери како и да бираат подароци за услуги, пари или друга корист кои можат штетно да влијаат на нарушување на угледот на организацијата во целина.
7. Вработените се должни самоиницијативно и континуирано да го зголемуваат и подобруваат своето стручно знаење и компетенции преку следење и проучување на

прописи, научна и стручна литература, да учествуваат на семинари и конференции како и преку други форми на обука кои ги нуди организацијата .

8. Сите знаења добиени од редовното школување како и од дополнителното да го пренесат на своите колеги кои работат на истото поле и да ги употребат во извршувањето на своите задачи со што ќе придонесат во унапредувањето на работата и професионалноста на организацијата.

Член 5.

1. Од вработените се очекува самоиницијативност во решавање на проблемите, при што секој вработен е должен внимателно да го следи работниот процес, неговите перформанси, да собира важни податоци од работата, да ги воочува проблемите поврзани со неговата работа и да го известува претпоставениот раководител.

2. Сите вработени имаат еднаква шанса за успех, а нивната положба во организацијата зависи од работните резултати и успешноста на секој поединец.

ИНТЕРНА КОМУНИКАЦИЈА И СОРАБОТКА МЕЃУ ВРАБОТЕНИТЕ

Член 6.

1. Вработените се должни меѓу себа да воспостават меѓусебна професионална комуникација за извршување на секоја работа.
2. Вработените се должни да ги доставуваат на време сите податоци кои се бараат од нив во усмена или писмена форма (според потребите) и истите мора да бидат точни, јасни и вистинити.
3. Писмата, извештаите и разните соопштенија или одлуки кои се доставуваат по електронска пошта, односно по e-mail, претставуваат официјани документи врз основа на кои вработените се информираат и донесуваат соодветни заклучоци и одлуки.
4. Секој вработен кој има персонален компјутер е должен редовно да ја отвора поштата, да одговори и да ги достави информациите и податоците по e-mail во разумен рок, доколку се бара тоа од него.
5. Секој менаџер кој управува со проект е должен да информира за сите позначајни работи и активности кои се случуваат на проектот или во организацијата, како и за целите што треба да бидат реализирани и исполнети од страна на вработените до надлежните органи и тела на организацијата.
6. Секој вработен е должен во непосредна деловна комуникација со соработниците да настапува трпеливо, љубезно и кооперативно.
7. Вработените се должни да негуваат добри меѓучовечки односи и соработка, изградени на принципите на взаемно почитување и толеранција. Отворениот проток на информации и размена на искуства меѓу вработените пресудно влијаат на развивањето на чувството на заедништво и подобрување на резултатите во работата.

8. Сите вработени, посебно менаџерите се должни да дадат несебична професионална помош и поддршка во стручното дооспособување на новопримените кадри по пат на пренесување на знаењето и стекнатото искуство како важен фактор во зголемување на човечкиот креативен потенцијал неопходен за постигнување на поставените цели и резултати во работењето на организацијата.

ДОВЕРЛИВОСТ НА ИНФОРМАЦИИ

Член 7

1. Секој вработен Х.З. “Бравура Кооператива “ е должен строго да се придржува кон принципите на доверливост, дискреција и деловна тајна, регулирани со позитивните правни прописи и важечките документи и акти на организацијата, како и со колегите и корисниците на нашите услуги така и со партнерите и трети лица.
2. Секој вработен во Х.З. “Бравура Кооператива “ е должен да го спречи изнесувањето на информации и деловни тајни кои можат да влијаат негативно врз угледот на организацијата или пак на колегите.

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Член 8

1. Вработените не смеат да учествуваат во било какви активности кои можат да му наштетат на работењето, интересот и угледот на организацијата.
2. Вработените не смеат да ја злоупотребуваат службената функција на која се поставени за остварување на свои или семејни интереси.
3. Секој вработен е должен да ги пријави незаконското работење на непосредниот раководител доколку работи спротивно на интересите на организацијата или пак со своето однесување доведува до конфликт и во таков случај лицето веднаш да се дистанцира од управувачките задачи
4. Непочитувањето на овој кодекс повлекува одговорност за вработениот и соодветни санкции во согласност со позитивните правни прописи и нормативните важечки акти на организацијата .
5. Овој кодекс стапува на сила со денот на неговото потпишување од страна на претседателот на УО на Х.З. “Бравура Кооператива “ и истиот може биде истакнат во сите простории каде што претстојуваат вработените .
6. Најдоцна во рок на една седмица по усвојувањето на кодексот, со секој вработен ќе биде потпишана декларација (документ) со секој вработен за негова примена. Истата обврска важи и за секој нововработен.

X3 Бравура Кооператива

Изјава за согласност за учество во проекти

Јас, _____, со адреса на ул.
_____, општина Делчево, се согласувам моето дете
_____, роден/а на
_____, редовно да го посетува и активно да учествува во
активностите кои се реализираат. Свесен/а сум дека посетувањето ќе придонесе за
негов/нејзин поголем успех во образованието.

Воедно се согласувам да учествувам/и како родител/и во активностите кои се организираат во
Едукативниот центар, и по потреба, а во интерес на детето, да ги примам едукаторите и
социјалниот работник на посета во мојот дом.

Родител

_____

X3 Бравура Кооператива

Изјава за согласност за фотографирање и медиумска промоција

Јас, _____, со адреса на ул.
_____, општина Делчево, се согласувам моето дете
_____, роден/а на
_____, сум согласен да се фотографира и снима за време на
активности и фотографиите да се користат само за промоција на проектите и образованието
на лицата со попреченост.

Овие фотографии и видео материјали ќе се користат за медиумска промоција на X.3. “Бравура
Кооператива “ и за промоција на образованието кај лица со попреченост и нема да бидат
користени за други цели.

Родител

_____

X3 Бравура Кооператива

Изјава за прифаќање на Политиката за заштита и сигурност на деца и ранливи групи возрасни

Јас, _____, со адреса на живеење _____, _____, ангажиран/а како вработен/а /волонтер/ка /практикант/ка на проектот _____ кој го спроведува X.3. “Бравура Кооператива “ се согласувам со начелата на Safeguarding Policy и се обврзувам истите да ги спроведувам и почитувам.

Информиран/а сум и прифаќам дека доколку не се придржувам до начелата на Safeguarding Policy следуваат санкции.

Име, презиме и потпис

_____

X3 Бравура Кооператива

Согласност за користење и обработка на лични податоци

Јас, _____, со адреса на живеење _____, во субјект на родител/старател на детето _____ давам согласност за користење и обработка на лични податоци кои ќе бидат користени исклучиво за целите и програмите на Х.З. “Бравура Кооператива“

Личните податоци ќе се собираат за јасни, конкретни и со закон утврдени цели и ќе се обработуваат на начин што е во согласност со тие цели.

Кога личните податоци се употребуваат за целите од член 5 став 2 (според Законот за заштита на лични податоци) мора да се почитува правото на заштита на приватноста на личниот и семеен живот на субјектот.

За квалитетот на заштитата на личните податоци согласно став 5 член 1 одговорен е Контролорот.

Субјект

Контролор

X3 Бравура Кооператива

Формулар за пријава

Доколку имате сознание дека дете е изложено на ризик од злоупотреба, Ве молиме потполнете го овој формулар согласно вашите сознанија. Ве молиме имајте предвид дека загриженоста за безбедноста на детето треба да се пријави директно кај лицето одговорно за Политиката или кај социјалниот работник (по можност во работен ден) – во зависност од итноста. Лицето одговорно за Политиката/социјалниот работник ќе ја чува пријавата на безбедно и сигурно место и ќе ја чува во целосна дискретција. Дискретцијата мора да биде обезбедена за целото време. Информациите мора да се делат само врз основа на неопходноста за запознавање за тоа, односно само ако тоа го заштити детето.

Прв дел

1. Детали за лицето кое ја потполнува пријавата

Име и Презиме: _____

Функција/Име на работно место: _____

Контакт информации -Телефонски број и е-маил: _____

Од која природа е контактот со детето:

2. Детали за детето

Име и Презиме: _____

Пол на детето: _____

Дата на раѓање или возраст на детето: _____

Адреса на детето: _____

Родители на детето/старатели/ оние кои се грижат за него/неа: _____

Име и адреса на родителите/старатели/оние кои се грижат за него/неа:

Дали детето имало веќе некаков третман?

Третманот е даден од _____

_Однесено во болница ДА ____ НЕ _____

Ако одговорот е да, во која болница? _____

3. Детали од инцидентот/сомнението

Дата кога се случил инцидентот/сомнението: _____

Време на наводниот инцидент: _____

Место/локација на наводниот инцидент: _____

Дали инцидентот бил: Лично виден Сомнение Сознаен од некој друг*

*Доколку сомнението е споделено од некој друг, Ве молиме наведете од кого и во каква врска е со детето

_____

Име и адреса од други лица кои можеби имаат информација во врска со сомнението/инцидентот

_____
_____
_____
_____

Што се случи? Ако вклучите лични забелешки, ве молиме да бидете сигурни во разликата помеѓу фактите и мислењето.

Опишете ги детално видливите повреди и вознемирувачкото однесување на детето (емоционална состојба и сл.), доколку ги има-----

-----

Дали детето беше прашано за инцидентот? Доколку Да, како постапивте со него / неа?

_____

Доколку ДА, наведете точно со неговите / нејзините зборови, што тој / таа / тие кажале, и наведете го секое прашање, доколку тоа е потребно да се разјасни инцидентот: _____

Дали има и други деца кои се изложени на ризик или злоупотреба?

Детали за преземените активности

Ве молиме објаснете какви активности се преземени, доколку се преземени.

-----

4. Други информации

Ве молиме наведете ги сите други информации кои ги поседувате во врска со овој случај. Ве молиме споделете ги сите информации, и оние кои сметате дека не се релевантни.

Име и Презиме -----

Дата -----

Потпис -----

Втор дел

Се потполнува од страна на лицето одговорно за Политиката/ или Социјалниот работник:

Истрага за инцидентот: Да / Не

Напишан извештај за истрагата: Да / Не

Детали за преземените активности

Со цел да се утврди причината за инцидентот или несреќата, може да биде соодветно да се интервјуираат сите страни кои биле инволвирани. Детали, изјави, итн. може да се додадат тука _____

Како е случајот затворен / решен?

Име и Презиме -----

Дата -----

Потпис -----